

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT**

**PROGRAMI I KURRIKULËS BËRTHAMË PËR SHKOLLAT E MESME TË
GJUHËVE TË HUAJA**

FUSHA: GJUHË E HUAJ

LËNDA: GJERMANISHT

KODI:3.3.11.B

**PROGRAMI I LËNDËS
GJERMANISHT
PËR KLASËN E 11-të**

Koordinatori: ERIFILI HASHORVA

Redaktori:GAZMEND KRASNIQI

Përgjegjës sektori: MARITA HAMZA

TIRANË, KORRIK 2010

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11-të të Shkollave të Mesme të Gjuhëve të Huaja, ka për qëllim të arrijë dhe të realizojë standardet e mësimdhënies, të mësimnxënies dhe të vlerësimit të nxënësit, në nivelin gjuhësor A2, sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian për Gjuhët (në vijim KPER).

Mbështetur në filozofinë dhe në udhëzimet e Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe në Kurrikulën Kombëtare të Gjuhëve Moderne për Arsimin Publik Parauniversitar, programi i klasës 11-të ravigëzon të gjitha njohuritë gjuhësore, ndërlëndore dhe ndërkulturore të përfutuara nga klasa 10-të duke nxjerrë në pah baraspeshën e njohjes së gjuhës gjermane me nevojën e nxënësit për të thelluar këto dije dhe, njëkohësisht, për të rritur aftësitë e tij shprehëse në gjuhën gjermane, drejt formimit të tij si përdorues i pavarur

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11-të, për Shkollat e Mesme të Gjuhëve të Huaja, është hartuar duke patur parasysh interesat nxënësve të kësaj grupmoshe të shprehura këto në tematikat e sferave të ndryshme, ai përshkohet nga objektivi kryesor: komunikimi në gjuhë të huaj në situata të ndryshme.

Mësimi i gjermanishtes në këtë nivel duhet të kontribuojë në aftësimin e nxënësve për ndryshimin madhor të jetës në një shoqëri demokratike.

Në këtë program theksohet se për integrimin e procesit arsimor shqiptar në strukturat ndërkombëtare dhe për rritjen e shanseve të nxënësve për punësim bazuar mbi aftësitë e tyre të zotërimit të gjuhëve të huaja, duhet të krahasohen nivelet gjuhësore të arritura në gjermanisht me ato ndërkombëtare.

1. SYNIMI I LËNDËS

Në këtë fazë të lartë të formimit, qëllimi i gjuhës së huaj është të përpunojë kompetencat e fituara tashmë dhe t'i pasurojë ato në mënyrë që nxënës/i,-ja të arrijë dhe të konsolidojë nivelin A2 e të kalojë në atë A2+ duke e aftësuar gjithnjë e më shumë këtë të fundit si një përdorues i pavarur i gjuhës dhe si një qytetar i Evropës.

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11-të synon që nxënës/i,-ja:

- të ndërjegjësohet për aspektet kulturore dhe të reflektojë mbi ndryshimet mes praktikave kulturore të vendeve gjermanisht-folëse dhe kulturës amtare;
- të zhvillojë më tej aftësinë komunikuese dhe përdorimin e njohurive gjuhësore në situata praktike të jetës së përditshme;
- të forcojë ndërveprimin në situata reale lidhur me tematikën e trajtuar në situatat mësimore ashtu edhe jashtëshkollore;
- të konsolidojë bashkëveprimin përmes punës në grup dhe shprehive të një pune të pavarur individuale dhe krijuese;
- të thellojë njohuritë gjuhësore, perceptuese dhe shprehëse, përmes të cilave ai zgjeron njohuritë për botën dhe, në të njëjtën kohë, formohet intelektualisht.

2. OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHËM

Programi i gjuhës gjermane për klasën e 11-të ka si objektiv të përgjithshëm të zhvillojë aftësinë analitike të një informacioni më të gjerë gjuhësor dhe kulturor, duke e ndërthurur këtë informacion me njohuritë e lëndëve të tjera.

Boshti kryesor i këtij programi, ashtu si dhe i Kurrikulës Kombëtare, përshkohet nga synimi:

- për formimin e nxënësve me mentalitetin bashkëkohor të qytetarit evropian;
- përmirësimin e procesit mësimor;
- sigurimin e vijueshmërisë dhe thellimin e mëtejshëm të njohurive, shkathtësive dhe shprehive gjuhësore të nxënësve të këtij niveli.

Ky program do të pasqyrojë njohuritë e gjuhës gjermane me njohuritë e lëndëve të tjera, duke zhvilluar tek nxënësi:

- shkathtësinë me shkrim dhe me gojë;
- saktësinë me shkrim;
- aftësinë për të lidhur situatat gjuhësore të krijuara në klasë me ato të jetës reale;
- aftësinë për të bërë dallimet ndërmjet kulturave të ndryshme;
- bashkëveprimin përmes punës në grup dhe shprehive të një pune të pavarur individuale dhe krijuese.

3. OBJEKTIVAT

a) Objektivat sipas standardit në komunikim

Objektivat e programit të klasës e 11-të do të zërthehen hollësisht sipas linjave e nënlinjave dhe aftësive gjuhësore si më poshtë:

Standardi në këtë fushë pasqyron dijet e përgjithshme të nxënës/it,-es dhe e përgatit atë emocionalisht për një përballje reale me gjuhën dhe kulturën.

	Objektiva
Komunikim dhe Veprimtaritë në komunikim	<p>Në fund të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të prezantojë veten dhe të tjerët sipas situatave të ndryshme, në mënyrë të nuancuar (formale, zyrtare, miqësore, etj); • të shprehë ndjenjat (gëzim, keqardhje, zemërim...); • të kërkojë /të japë informacion; • të komentojë një fakt (të krahasosh, të argumentosh, etj); • të hartojë një hipotezë (ta konfirmojë, ta mohojë); • të shkruajë një letër zyrtare (një CV, letër-kërkesë, letër motivimi, etj); • të shprehë opinione pozitive/negative mbi diçka, mbi dike;

	<ul style="list-style-type: none"> • të argumentojë, të bindë, të japë këshilla; • të dijë të nisë, të mbajë, të mbyllë një bisedë; • të shprehë pëlqime, shije, etj; • të bëj pyetje komplekse mbi tema të shumëllojshme që shprehin interesa të ndryshme personale, publike, etj. dhe të japë përgjigje komplekse mbi to.
--	---

b) Objektiva sipas standardit në kulturë.

:	Objektiva
Kulturë	<p>Në fund të klasës së 11-të nxënës/i,-ja aftësohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të përdorë sipas regjistrave të ndryshëm të gjuhës (zyrtare, miqësore, konfidenciale, normale, informale, etj) rregullat e mirësjelljes të popullit, gjuhën e të cilit mëson, (përdorim i nuancuar i urimeve, përsëndetjeve, fjalëve të urta, etj); • të kërkojë fjalën në publik si dhe të përdorë si duhet gjestet, pozicionin që shoqërojnë ligjërimin; • të shmangë format imperative duke i zbutur ato me kushtoren sa herë që shpreh një kërkesë; të dijë si të përdorë pasthirrmat, etj.; • të njohë monumente të artit, personalitete, ngjarje të rëndësishme të historisë dhe të aktualitetit; • të mund të flasë për shijet e të rinjve, tregun, çmimet, modën, etj.;

c) Objektivat sipas standardit në formimin gjuhësor

Objektivat e standardit në këtë fushë aftësojnë nxënës/in,-en të prodhojë elementë gjuhësore që i përkasin nivelit A2.

Të gjithë nxënës/it,-et arrijnë një formim gjuhësor që lejon jo vetëm një komunikim të lirshëm, njohjen e strukturave gjuhësore të nevojshme, por edhe një përdorim sa më aktiv dhe pragmatik të gjuhës.

Në këtë nivel bëhet rimarrja dhe përpunimi i njohurive gramatikore të përfuara si dhe integrohen struktura të reja gjuhësore, më të ndërlikuara që lejojnë një komunikim më të nuancuar.

Nxënës/it,-et në këtë nivel njohin mirë sistemin gramatikor, morfologjiko-sintaksor që u lejon të shprehen lirshëm, pa ose me pak gabime, me koherencë dhe me një rrjedhshmëri të mirë.

	Objektiva
Struktura gjuhësore	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të tregojë mbi jetën e tij të përditshme; • të riprodhojë tekste me tema të njohura; • të ngrejë hipoteza (ich glaube ,...../ ich vermute,.....) <p>Më poshtë disa forma dhe struktura gramatikore rekomanduese për këtë nivel:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dativergänzung ✓ Bewertungen mit Dativ ✓ Infinitiv mit zu ✓ Passiv Präsens ✓ Deklination der Adjektive ✓ Unregelmäßige Komparativformen ✓ Reflexive Verben ✓ Verben mit Präpositionalergänzung ✓ Präpositionalpronomen als Ergänzung ✓ Präteritum der schwachen und einiger starken Verben ✓ Relativsätze ✓ Nebensätze mit weil, wenn, dass, ✓ Finalsätze mit um.. zu und damit ✓ Das Mittelfeld

4: OBJEKTIVAT SIPAS AFTËSIVE GJUHËSORE

Aftësia	Objektiva
Të dëgjuarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të kuptojë biseda mbi tema të njohura dhe informacion faktik; • të kuptojë në mënyrë globale edhe biseda me tema të panjohura me kusht që të bëhen pyetje sqaruese; • të kuptojë programe televizive dhe filma me vështirësi mesatare, të folur të qartë, debit të ngadaltë; • të kuptojë lajmërimi, mesazhe, slogane publicitare me gjuhë standarde.

Të lexuarit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të,nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <p>Të lexojë:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekste faktikë jo shumë të vështirë që lidhen me interesat e tij; • letra personale ku shprehen ndjenja e emocione(efekte stili); • artikuj shtypi që lidhen me jetën e përditshme dhe tema të njohura; • tekste argumentativë të hartuar qartë dhe me koherencë; • udhëzime teknike ose këshilla. • Të identifikojë ndarjen e tekstit në hyrje, zhvillim e konkluzione.
Të folurit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të,nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të bëjë një monolog të vazhduar ku të përshkruajë një përvojë të tij, • të komunikojë saktë me një kontroll të mirë gramatikor për tema të njohura, • të japë një intervistë me të dhëna të thjeshta, • të japë këshilla apo argumente, • të reagojë dhe argumentojë lidhur me një problem, që lidhet me aktivitetin e tij të përditshëm.
Të shkruarit	<p>Në përfundim te klasës së 11-të,nxënës/i,-ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të shkruajë letra me përshtypje mbi përvoja personale (pushime, udhëtime, etj); • të shkruajë mesazhe dhe udhëzime shpjeguese për të afërmit, miqtë, etj. (zyrtare, miqësore, konfidenciale, normale, etj); • të shkruajë tekste të ndryshme disi të gjatë koherentë mbi tema të njohura dhe me interes për të; • të bëjë shkrime krijuese, përshkruese (ese') ose thjesht raportuese (raport, relacion i thjeshtë); • të japë përshtypje dhe opinione të thjeshta mbi tema abstrakte (komente mbi një ngjarje, film, libër, etj); • të shkruajë fundin e një tregimi të hapur, ose konkluzionet e një teksti me temë të njohur.

5. KËRKESA TË GJUHËS GJERMANE NDAJ LËNDËVE TË TJERA

Një dimension shumë i rëndësishëm i gjuhës është ai social dhe kulturor, ndaj për realizimin e këtij programi duhet mbajtur parasysh se mësimi i gjuhës shoqërohet me përvetësimin e elementëve të artit, kulturës, civilizimit etj. Nga ana tjetër nga pikëpamja e teorive konjitive, nxënësi është bartës i një kulture dhe një vëllimi dijesh të caktuara dhe si i tillë tek ai ka një raport të ndërsjellë ku gjuha e huaj shërben si mjet për të zgjeruar njohuritë, por edhe mësohet më lehtë e pasurohet nga dijet që vijnë nga fusha të tjera. Kjo e ndërgjegjëson mësuesin e gjuhës së huaj për një ndërveprim me mësues të lëndëve të tjera dhe domosdoshmërinë e një lidhjeje ndërkurrikulare.

Lëndët me të cilat mund të ndërveprojë gjuha e huaj janë:

Historia e cila me ngjarje dhe fakte të mëdha mund të ndihmojë në formimin kulturor e intelektual të nxënës/it,-es njihjen e vlerave historike-shoqërore të popujve gjermanofolës, personaliteteve të shquara, etj.

Gjeografia, njohuritë e së cilës mund të japin informacion psh për vendet turistike në Gjermani, Austri dhe Zvicër, duke lehtësuar kuptimin e temave mbi turizmin, zakonet turistike, kulturën e pushimeve apo të kohës së lirë, në këto vende; parapëlqimet, shijet që lidhen me to, etj.

Filozofia, e cila mund të ndriçojë çështje të formimit intelektual e shpirtëror të popujve gjuha e të cilëve mësohet, mënyrën e tyre të menduarit, kredot e mëdha, bindjet e këtij populli etj.

Sociologjia, e cila mund të lehtësonte kuptimin e dokeve, zakoneve, vlerave shoqërore të një populli të huaj që kondicionohen nga një kontekst shoqëror dhe një realitet i ndryshëm nga i yni. Vetë njohja e gjuhës së huaj dhe e një kulture të huaj kultivon tek nxënës/i,-ja ndjenja të tolerancës, pranimit të diversitetit etj, që lidhen ngushtë me zbatimin e të drejtave të njeriut dhe edukimin qytetar.

Ky ndërveprim sigurisht nuk është dhënë në mënyrë shterruese. Mësuesit ndërgjegjësohen dora-dorës për këtë proces ndërveprimi midis lëndëve sipas tematikave dhe përmbajtjes së mësimi.

Programi i klasës 11-të do të propozonte objektiva që sipas standardeve dhe linjave nxënës/i,-ja të arrijë në të katër aftësitë përforcimin e nivelit A2 dhe arrijen deri në nivelin A2+ duke iu referuar si gjithmonë *Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencës*.

6. KËRKESA PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Ky program është një dokument zyrtar i detyrueshëm për t'u zbatuar nga përdoruesit e tij (mësues, autorë të teksteve etj). Zbatimi i programit duhet të bëhet duke respektuar parimet e barazise gjinore, etnike, kulturore, racore dhe fetare.

Programi lëndor është vetëm një pjesë e tërësisë së dokumenteve zyrtarë të cilat janë të detyrueshme .

A) Objektivat

Një objektiv përmbushet në nivele të ndryshme nga nxënës të ndryshëm. Mësuesi dhe autorët e materialeve mësimore duhet të mbulojnë të gjithë gamën e niveleve të nxënësve.

Objektivat e programit janë për të gjithë nxënës/it,-et dhe janë detyrim për përdoruesit e programit. Kjo do të thotë se që të gjithë nxënësve duhet t'u jepet mundësia që të nxënë çka përshkruhet tek objektivat. Realizimi i objektivave në tema, kapituj, njësi dhe renditja e tyre është zgjedhje e lirë e zbatuesit të programit.

Programi i klasës 11-të orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të nxënies së gjuhës.

B) Orët mësimore

Duhet të theksojmë se programi i gjuhës gjermane për klasën e 11-të është strukturuar sipas një formati të ri i cili mbështetet në standardet e fushës dhe objektivat për secilin standard. Gjithashtu programi jep dhe objektiva për çdo aftësi. Objektivat përcaktojnë atë që nxënësi do të arrijë në përfundim të vitit shkollor për këtë lende.

Shpërndarja e orëve mësimore

Gjuha gjermane për klasën 11- të Shkollave të Mesme të Gjuhëve të Huaja zhvillohet me 4 orë mësimore në javë

36 javë x 4 orë = 144 orë vjetore

Shpërndarja e orëve të planifikuara është si vijon:

Komunikimi dhe formimi kulturor zë 101 orë, të cilat ndahen, sipas objektivave që u përgjigjen, në 70 orë mësimore për kulturën dhe komunikimin (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 50 orë, do të jenë për trajtimin e lëndës së re, kurse 30% e tyre, që përbëjnë 20 orë, do të shërbejnë për përpunimin e njohurive. Me përpunim do të kuptojmë, p.sh., përforsimin e informacionit të marrë në temat përkatëse ose ushtrime për mendimin kritik rreth këtij informacioni). Aktet dhe funksionet e komunikimit do të jenë 31 orë për (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 21 orë mësimore, do të shërbejnë për njohuritë e reja, kurse 30% e tyre, d.m.th. 10 orë mësimore, do të përdoren për përpunimin e njohurive. Këtu mësuesi bën përpunim njohurish për integrimin tërësor të lëndës, d.m.th. ai jep detyra komplekse, ku pasqyrohen njohuritë e përfutuara sipas aftësive dhe objektivave në një kapitull.).

Orët e përgjithshme për përpunimin e lëndës janë 43 orë, nga të cilat 5% e tyre, d.m.th. 6 orë, do të përdoren për përpunimin e të gjithë lëndës, ku vlerësimi tërësor i lëndës zë vendin e tij (p.sh., 3 orë mund të përdoren për përsëritjen dhe 3 orë për vlerësimin me shkrim e me gojë të dijeve që kanë përfutuar nxënësit gjatë procesit të nxënies).

Formimi gjuhësor zë 43 orë. Janë kryesisht orë në të cilat mësuesi shtjellon, në bashkëveprim me nxënësit njohuri gramatikore dhe ushtrime gjuhësore gramatikore e leksikore (nga të cilat 70% e tyre, që përbëjnë 30 orë mësimore, do të shërbejnë për trajtimin e strukturave

të reja, kurse 30% e tyre, që përbëjnë 13 orë, do të shërbejnë për rimarrjen, përpunimin dhe përforcimin e tyre).

Përmbajtja mësimore e lëndës së gjuhës gjermane për klasën e 11-të të shkollave të mesme të gjuhëve të huaja, realizohet, duke u orientuar nga niveli A2 për në nivelin A2+ synuar me vonë B1.

Këtu duhet mbajtur parasysh, sigurisht, edhe përdorimi i gjuhës nga nxënës/i,-ja pra përvetësimi i aftësisë pragmatike që do t'i lejojë atij ta përdorë gjuhën sipas qëllimeve të caktuara. Formimi gjuhësor gjithashtu duhet të privilegjojë aftësitë komunikative të gjuhës larg formave të mësimin tradicional të gramatikës.

Përpunimi i njohurive

Këtu do të përfshihen:

- Përsëritjen e njohurive-bazë të tij (konceptet themelore).
- Testimin e njohurive-bazë.
- Integrimin e njohurive të reja të lëndës me njohuritë e marra.
- Integrimin e aftësive të reja me njohuritë e lëndëve të tjera (Ndonëse këto integritime do të përshkojnë zhvillimin e çdo ore mësimore, gjatë përpunimit i duhet kushtuar kohë e posaçme).
- Përsëritjen vjetore.
- Testimin vjetor (nuk është i detyruar).

Veçanërisht gjatë përpunimit të njohurive duhet t'i kushtohet kohë e posaçme kultivimit të:

- Aftësive të përgjithshme si të komunikimit, menaxhimit të informacionit, zgjidhjeve problemore, të menduarit kritik dhe krijues.
- Aftësive të posaçme lëndore si komunikimi gojor, shkrimi riprodhues e krijues, kuptimi i teksteve me vështirësi dhe gjatësi mesatare, kalimi nga kuptimi thelbësor te ai më i detajuar, kuptimi me gojë dhe ndërveprimi bisedor, etj.
- Formimit të qëndrimeve, si qëndrimi etiko-social dhe gjatë punës në grupe të vogla nxënësish.

Gjatë orëve të përpunimit të njohurive nxënësve duhet t'u krijohet mundësia të punojnë detyra tematike, projekte kurrikulare, të zgjidhin situata problemore nga jeta, etj.

Pjesë e përpunimit të njohurive është rishqyrtimi vjetor i cili ka për qëllim të nxjerrë në pah dhe përforcuar konceptet e metodat themelore të kësaj lënde.

Programi i klasës së 11-të orienton gjithë procesin e mësimdhënies e të nxënies së gjuhës gjermane në nivelin A2.

Mësuesi është i lirë të përdorë një larmi metodash e strategjish të mësimdhënies/ nxënies për t'ia përshtatur nevojave të nxënësit/es në klasa të ndryshme. Ai i kombinon këto metoda gjatë procesit mësimor dhe i përshtat ato në bazë të zhvillimit në rritje të kompetencave gjuhësore dhe të zhvillimit të pavarësisë së nxënës/it,-es në vijueshmëri të këtij procesi.

Përdoruesit e programit duhet të respektojnë sasinë e orëve vjetore të lëndës, kurse janë të lirë të ndryshojnë me 10% (shtesë ose pakësim) orët e rekomanduara..

Strategjitë e të nxënit

Në tabelën me poshtë përshkruhen disa strategji dhe teknika sipas aftësive gjuhësore: të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit, të shkruarit.

Aftësia	Strategjitë
Të dëgjuarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i, -ja ushtrohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të mbajë shënime gjatë dëgjimit, • të klasifikojë çështjet që dëgjon, • të bëj lidhje mes asaj që dëgjon dhe materialit pamor, • të përqendrohet në kërkesat e dëgjimit, • të dëgjojë një tekst të shkurtër dhe të kuptoj frazat e thjeshta apo fjalë të caktuara, <p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i, -ja aftësohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • t'i kërkojë folësit të përsërisë çfarë tha, në rast moskuptimi.
Të folurit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i, -ja ushtrohet</p> <ul style="list-style-type: none"> • të mos ndalojë plotësisht ligjërimin, kur nuk di një fjalë ose shprehje, por të përdorë shprehje e fjalë të njohura, • ti kërkojë folësit të përsërisë me ngadalë atë që tha në rast moskuptimi, • të përdorë fjalë të thjeshta dhe fraza të shkurtra të njohura më parë për të shprehur diçka, • të përdorë shprehje si: Mm. Ja, Aber, Gut usw, • të pyesë bashkëbiseduesin për të bërë të qartë atë që është thënë, <p>Të shkruarit</p> <p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i, -ja ushtrohet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • të mbajë shënime për informacionin që i duhet të përfshijë në detyrën e caktuar, • të planifikojë paragrafët, duke shkruar idenë kryesore të secilit paragraf, • të plotësojë paragrafët me informacion mbështetës, si: shembuj, sqarime etj, • të kontrollojë lidhjen logjike të paragrafëve, duke përdorur lidhëzat përkatëse.

Të lexuarit	<p>Në përfundim të klasës së 11-të, nxënës/i,-ja a ushtrohet :</p> <ul style="list-style-type: none"> • të kërkojë të dhëna që e ndihmojnë për të parashikuar përmbajtjen e tekstit, si: figura, titulli i mësimit, dy rreshtat e parë të mësimit, • të lexojë tekstin për herë të dytë, që të nxjerrë kuptimin e fjalëve të panjohura, • të lexojë pyetjet rreth tekstit dhe të mendojë për përgjigjet e mundshme, • të gjejë përgjigjet e pyetjeve në tekst, duke përcaktuar paragrafin që u përket pyetjeve, • të lexojë tekstin dhe të nxjerrë kuptimin kryesor, • të përdorë përshkrimin me fjalë të njohura, kur nuk di kuptimin e një fjale të dhënë.
--------------------	--

Parime për zbatimin e programit

Mësimi me nxënësin në qendër

Nxënësi duhet të jetë në qendër të procesit mësimor dhe të gëzojë të drejta të plota pjesëmarrjeje duke shprehur përvojën e tij jetësore. Kjo do të realizohet:

- Duke përzgjedhur tema, lloje të teksteve dhe forma sociale të orientuara sipas interesave dhe nevojave të moshës së klasës së dhjetë, duke patur parasysh nivelin dhe rezultatet e tyre.
- Duke përdorur strategji që e nxisin nxënës/in,-en të veprojnë me gjuhën.
- Duke e përfshirë nxënësin në vlerësimin dhe vetëvlerësimin e dijeve të përfutuara.

Krijimi i mjedisit të të nxënit

Mësuesit tanë duhet të ndërjegjësohen, se është shumë e domosdoshme që nxënësi të ndihet i sigurt, dhe kjo arrihet nëpërmjet krijimit të një mjedisi shkollor fizik, emocional, sfidues dhe jofrenues për procesin mësimor, i cili mundëson një mësimdhënie/nxënie që plotëson ndjeshëm nevojat dhe objektivat e përcaktuar më parë.

Organizimi i klasës

Vendosja e nxënësit në qendër të procesit mësimor do të sjellë ndryshimin e rolit tradicional të mësuesit. Mësuesi do të jetë organizues, furnizues dhe orientues për nxënësit. Ai do t'i ndihmojë nxënësit për një të mësuar të qëndrueshëm. Mësuesi ka më tepër rol planifikues sesa burim i të gjitha njohurive në klasë.

Mësimdhënia ka në qendër të saj metodën komunikative, metoda me bazë detyrën, metoda funksionale dhe ajo e situatave sa më afër jetës reale etj.

Mësuesi është i lirë dhe i pavarur në përdorimin e metodave dhe materialeve mësimore që mbështetin krijimtarinë dhe pavarësinë mendore si të nxënësve, ashtu edhe të mësuesve.

Organizimi i mësimit mundëson punën në grupe dhe nxit lirshmërinë e nxënësve. Atmosfera e klasës është mbështetje dhe respekt për përgjigjen e nxënës/it,-es si nga mësuesi, ashtu edhe nga nxënësit e tjerë. Nxënës/i,-ja ndërkohë mëson edhe nga shokët dhe shoqet e tij/saj. Edhe në nivelin A2 duhet të punohet që nxënësi/i,-ja të punojë në mënyrë të pavarur, duke menduar vetë për zgjidhjen e një problemi.

Të mësuarit bashkëveprues

Mësimi i gjermanishtes i drejton nxënësit drejt pavarësisë në rritje në përfitimin gjuhësor, e mundësuar kjo nëpërmjet aktiviteteve përkatëse të të mësuarit, formave të larmishme sociale. Duhet të theksojmë rolin e veçantë që duhet të zënë puna me grupe, me partner. Puna në grupe ndihmon, gjithashtu, në shoqërimin e nxënësve, i bën ata bashkëveprues me njëri-tjetrin dhe me mësuesit, nxit tolerancën ndaj mendimit të tjetrit, si dhe ndikon në përdorimin e formave demokratike për të ndarë përgjegjësitë dhe punën.

Të mësuarin e gramatikës

Njohuritë gramatikore përbëjnë një objektiv të rëndësishëm të mësimit të gjuhës gjermane. Strukturat gramatikore nuk duhet të jepen të izoluara, si qëllim në vetvete, por në lidhje me aftësitë gjuhësore dhe me përpunimin e temave dhe kompetencave leksikore. Gramatika duhet të konceptohet përgjithësisht në mënyrë deduktive me qëllim që të nxiten nxënësit drejt një procesi analitik dhe nga mendimi kritik. Duhet të hiqet dorë nga dhënia e rregullave dhe tabelave shabllone, paraprake nga mësuesit. Futja e strukturave të reja gramatikore duhet të bëhet nga vetë nga nxënësit, nëpërmjet dhënies së shembujve të shumtë dhe të larmishëm.

Puna e diferencuar

Më qëllim që metodat e mësimdhënies/nxënies, parimet dhe strategjitë mbi të cilat realizohen këto metoda të kenë arritje sipas standardeve të përcaktuara, mësuesi planifikon punën e diferencuar me nxënësit.

Duke patur parasysh përbërjen heterogjene të klasave tona mësuesi duhet të parapëlqejë punën në grupe, kështu ai mund të krijojë grupe mikse me nxënës/e të përparuar dhe të prapambetur; duke caktuar detyra në grup për të mos i vënë në vështirësi këta nxënës dhe për t'i inkurajuar të zgjidhin ato detyra që munden. Mësuesi mund t'u japë gradualisht detyra plus për të siguruar një nivelim të tyre me të tjerët, por duke bërë kujdes që të mos rrisë vështirësitë e tyre dhe duke gjetur detyra motivuese e tërheqëse.

Një motivim i mirë për thellimin e njohurive të gjermanishtes, konkretisht për nxënësit e përparuar është puna e veprimtarive shtesë, si përzgjedhje e materialeve autentike, krijime me shkrim në kuadër konkurses, recitime ose vënie në skenë të pjesëve të ndryshme në gjuhë të huaj, etj. Ai mund të përdorë punën e këtyre nxënësve për të realizuar bashkë me ta një aspekt shumë të rëndësishëm të metodologjisë së zbatimit të programit si integrimi lëndor, ku nxënësit e përparuar mund të sjellin një kontribut të konsiderueshëm nëpërmjet transferimit të njohurive të tyre nga gjuha dhe kultura amtare në gjuhën dhe kulturën e huaj dhe anasjelltas.

Mësuesi mund të përdorë teknikat e mëposhtme për tërheqjen e të gjithë nxënësve në mësim:

- të ndjekë klasën në çdo hap, brenda dhe jashtë saj;
- të japë vazhdimisht përshkrime të punës së nxënësve;
- të kërkojë prej tyre vlerësime të punës së tij, me qëllim që të reflektojë ndaj dobësive.
- të shmang çdo gjë që nuk i përshtatet moshës së nxënësve;
- të zgjedh materiale për mësim në përputhje me kërkesat dhe standardet e programit mësimor;
- nëse diçka nuk ecën në klasë, përpiqet ta mënjanojë dhe të përdorë punën në grup ose, për individë të veçantë, punën individuale;
- të përdor ushtrime që kërkojnë pjesëmarrje aktive, duke nxitur edhe nxënësit me dije jo të plota të përfshihen në to;
- të shmang ushtrime që i vënë këta nxënës në vështirësi dhe i zënë ngushtë;
- të motivojë nxënësin edhe për një detyrë fare të vogël që ka bërë, me qëllim që të rritet dëshira dhe përgjegjësia për mësimin e gjuhës së huaj;
- të mos paragjykojë nxënësit, por përkundrazi t'u jap ushtrime që kërkojnë vëmendje dhe punë.

7.VLERËSIMI

Vlerësimi i përparimit të nxënësit do të realizojë matjen e përparimit dhe arritjeve të nxënësve në gjuhën e huaj, ai duhet të jetë objektiv dhe i matshëm.

Të vlerësosh nxënësin është jo e lehtë dhe kjo mund të bëhet në mënyra nga më të ndryshmet.

Vlerësim diagnostikues

Ky vlerësim do të realizohet përmes njohjes dhe vlerësimit të arritjeve dhe mangësive, duke i dëgjuar nxënësit të flasnin dhe lexojnë, duke vëzhguar të shkruarit e tyre dhe duke analizuar llojet e produkteve të tyre në procesin mësimor:

- ky lloj vlerësimi jep informacion për efektshmërinë e të nxënit
- ndihmon në gjetjen e mënyrës së veprimit në etapën e dytë të të mësuarit
- ndihmon në gjetjen e arsyeve të mospërvetësimit të koncepteve

Vlerësim formues

Nëpërmjet këtij vlerësimi synohet të theksohet ajo çfarë ka arritur nxënësi gjatë procesit të formimit të njohurive. Ky vlerësim kryhet në fillim: për vendosjen e objektivave në procesin mësimor, gjatë vitit: për të vlerësuar ecurinë e njohurive të fituara, për përmirësim si dhe në fund të vitit për të parë se çfarë është arritur.

Vlerësim përmbledhës

Ky vlerësim bëhet në fund të një numri temash, njësish, detyrash e kapitujsh, ose në fund të një periudhe të caktuar kohore.

Vlerësim motivues: ka për qëllim të nxisë interesin dhe dëshirën e nxënësve për të mësuar.

Vlerësimi i nxënës/it,-es përshkon gjithë procesin mësimor dhe shërben për përmirësimin e këtij procesi. Vlerësimi i nxënës/it,-es nuk ka për qëllim të vetëm vendosjen e notës dhe as nuk përfundon me vendosjen e saj.

Vlerësimi mbështetet tërësisht në objektivat e programit lëndor dhe mësuesi nuk ka të drejtë të vlerësojë nxënësit për ata objektiva të arritjes që nuk përshkruhen në program.

Objektiv i vlerësimit nuk janë vetëm njohuritë dhe aftësitë, por edhe qëndrimet e nxënësve, si qëndrimet etiko-sociale, në përgjithësi dhe ato të bashkëpunimit me të tjerët, në veçanti. Vlerësimi i nxënës/it,-es duhet të jetë sa më objektiv dhe i matshëm. Asgjë nuk është më nxitës sesa suksesi i arritur duke u përballur me gjendjen reale në të cilën ndodhet një nxënës/e.

Do të inkurajohen nxënësit të njohin procedurat e vlerësimit si mundësi për *vetëvlerësim*. Vetëvlerësimi është një tjetër element i rëndësishëm i vlerësimit në mësimin e gjuhës italiane, ku secili jep gjykimin për zotësinë e vet. Vetëvlerësimi është një element plotësues i domosdoshëm i vlerësimit nga mësuesi.

Vetëvlerësimi ka efekt kur ai u referohet normave dhe kapacitetit që korniza e gjuhëve parashtron për grup-moshën e tyre dhe kur ky vlerësim është i lidhur me një përvojë të veçantë, që mund të jetë ajo e kalimit të testeve. Vënia e synimeve të qarta në program mundëson vetëvlerësimin e tyre në vazhdimësi.

Si mjet në vlerësim dhe vetëvlerësim shërben Portofoli Evropian Gjuhëve (PEGJ), që me anë të tri pjesëve të tij Pasaportës Gjuhësore, Bibliografisë gjuhësore dhe Dosjes, nxisin nxënësin të mendojë mbi nivelin e tij gjuhësor, duke vetëvlerësuar njohuritë e marra, dhe dokumentimin e arritjeve të tij gjuhësore që mund të jenë provime me shkrim, detyra tematike, certifikata, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare.

PEGJ është dokumenti në të cilin çdo nxënës që mëson ose ka mësuar një gjuhë që mësohet në shkollë ose jashtë saj, mund të shënojë njohuritë e tij gjuhësore dhe përvojat kulturore. PEGJ e nxit nxënësin të mësojë më shumë gjuhë, edhe në nivele modeste dhe të vazhdojë t'i mësojë gjuhët përgjatë gjithë jetës. PEGJ e nxit nxënësin të përmirësojë mësimin dhe aftësinë e vlerësimit të aftësive të tij në fushën e gjuhëve. PEGJ kontribuon në mirëkuptimin reciprok në Evropë nëpërmjet njohjes së drejtpërdrejtë të kulturave të tjera dhe ndihmës së kapaciteteve të komunikimit në shumë gjuhë.

- Nxënësit vlerësojnë punën e tyre në çifte. Më pas mësuesi dhe nxënësit bëjnë komentim përfundimtar.
- Nxënësit vlerësojnë punën e njëri-tjetrit në grupe, duke marrë role të ndryshme, madje dhe pa nevojën e ndihmës së mësuesit.
- Nxënësi mban shënim arritjet e tij, duke përdorur edhe gjuhën amtare.
- Mësuesi bisedon me nxënësin individualisht dhe i tregon arritjet.

Interesi më i madh i vetëvlerësimit qëndron në faktin që ai është faktor motivimi dhe ndërgjegjësimi: ai i ndihmon nxënësit të njohin pikat e tyre të forta dhe të dobëta dhe kështu të organizojnë më mirë të nxëniet e tyre. Nga vetëvlerësimi përfiton si nxënësi, ashtu edhe mësuesi.

Nxënësit do të nxitin të zhvillojnë të menduarit e pavarur dhe vetëdijen për aftësinë e tyre për përmirësime përmes kuptimit të hollësishëm të procedurave të vlerësimit.

Nëpërmjet vlerësimit vetëvlerësues nxënësit vlerësojnë veten nëpërmjet një pyetësi se mbi atë se "çfarë di të bëjë?".

Vetëvlerësimi është një formë e re por tashmë mjaft e përhapur në botën arsimore. Ai është pjesë e të mësuarit të pavarur, dhe konsiderohet mjaft i nevojshëm jo vetëm nga nxënësit por edhe nga mësuesit. Është detyrë e çdo mësuesi të shpjegojë e njohë nxënësit me përmbajtjen e vetëvlerësimit, përdorimi i të cilës do të sjellë ndërgjegjësim të mëtejshëm të problemeve të të mësuarit.

Në veprimtarinë e mëposhtme, do të përpiqemi të paraqesim përfytyrimet që ka nxënësi për suksesin e një veprimtarie të dhënë.

Mësuesi nuk e ka të detyrueshëm vlerësimin me notë të nxënësve dhe as vendosjen e notave në regjistër për secilën orë mësimore. Si rregull, nxënësit dhe mësuesit duhet të bashkëbisedojnë lirshëm, si partnerë, rreth përvetësimit të njohurive të fituara nga orët e kaluara dhe mirëkryerjes së detyrave jashtë klase.

Herë pas here mësuesi duhet të vlerësojë me notë, duke ua bërë të qartë nxënësve që në fillim qëllimin e vlerësimit dhe kriteret e tij.

Vlerësimi me shkrim

Ky lloj vlerësimi shërben për aftësimin në komunikimin me shkrim dhe mund të realizohet jo vetëm me laps e letër, por edhe në rrugë elektronike.

Mësuesi vlerëson nxënësin me notë për parashtrimet me shkrim në provimet periodike me shkrim dhe në prezantimet me shkrim të punimeve të tij, të realizuara vetë ose në grup.

Mësuesi planifikon provime periodike me shkrim për blloqe të gjera orësh mësimore, që përbëhen nga një a disa kapituj, të cilët i bashkojnë objektiva të ndërlidhur të të nxënësve. Në përshtatje me qëllimin e vlerësimit me shkrim, ai përdor lloje të ndryshme testesh, që nga minitestet pakminutëshe për një objektiv të veçantë të të nxënësve, deri tek ato njëorëshe; teste me alternativë ose zhvillim, detyra tematike, projekte kurrikulare etj.

Një formë e parashtrimit me shkrim nga nxënësit është dhe provimi përfundimtar. Portofoli i nxënësit, si një mundësi vlerësimi e vetëvlerësimi, është një koleksion i punimeve të tij përgjatë vitit shkollor për një lëndë të caktuar. Ai mund të përmbajë provime me shkrim, detyra tematike, projekte kurrikulare, fotografi e produkte të veprimtarive kurrikulare. Përzgjedhjet për portofolin bëhen nga nxënësit, kurse mësuesi është në rolin e atij që drejton, që rekomandon.